

KANSAINVÄLISEN MERENKULKUJÄRJESTÖN (IMO) MERILIIKENTEEN HELPOTTAMISTA KOSKEVAN KOMITEAN PÄÄTÖSLAUSELMAN FAL.12(40) HYVÄKSYMISEN

Hyväksyttäväksi esitettävä päätöslauselma

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (*IMO, International Maritime Organization*) on tehty vuonna 1965 yleissopimus Kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskien, *FAL-yleissopimus*. Suomi liittyi sopimukseen 2 päivänä kesäkuuta 1967 (SopS 27/1967). Yleissopimusta on muutettu joitakin kertoja IMO:n meriliikenteen helpottamista käsittelevän komitean (FAL-komitea) päätöksillä. FAL-komitea hyväksyi 40. istunnossa huhtikuussa 2016 päätöslauselman, jolla korvataan koko FAL-yleissopimuksen liite.

Valtioneuvoston hyväksyttäväksi esitetään FAL-komitean antama päätöslauselma FAL.12(40).

Päätöslauselma FAL.12(40) sisältää kokonaisuudessaan FAL-yleissopimuksen liitteen yleisen täsmennyksen, jossa liitteen määräyksiä nykyaikaistetaan huomioiden tietojen ja datan sähköisessä välittämisessä tapahtunut kehitys. Lisäksi liitettä muokataan siten, että siinä otetaan selkeämmin huomioon keskitetyn palvelupisteen periaate. Suurimmat muutokset koskevat laiva- ja lastiasiakirjojen sähköistä tiedonvaihtoa. Laiva- ja lastiasiakirjojen sähköinen tietojenvaihtoalusta on saatava jäsenvaltioissa käyttöön 8.4.2019. Suomessa tämä toteutuu Portnet-järjestelmän / Single Window -järjestelmän kautta.

Muutosten yhteys kansalliseen lainsäädäntöön ja EU-lainsäädäntöön

FAL-yleissopimus kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/65/EU jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta nojalla. Näin ollen FAL-yleissopimuksen muutoksilla on vaikutusta unionin lainsäädäntöön, ja ne kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Muutosten vaikutukset

Päätöslauselman FAL.12(40) vaikutusten arvioidaan olevan vähäiset. Muutosten katsotaan yleisesti vähentävän hallinnollista taakkaa sekä edistävän merenkulun digitalisaatiota. Ilmoittautumismenettelyn osalta muutokset on saatettava kansallisesti käyttöön 8.4.2019 mennessä. Muutokset tietojenvaihtoalustaan voidaan katsoa vähäisiksi.

Asian valmistelu

FAL-komitean 40. istunnon kansallisissa koordinaatioissa keväällä 2015 on kuultu laajasti merenkulun ja elinkeinon sidosryhmiä.

Hyväksymismenettely ja kansainvälinen voimaantulo

Muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan noudattaen niin sanottua hiltajaista hyväksymismenettelyä siten, että ne katsotaan FAL-yleissopimuksen VII(2)(b) artiklan mukaisesti hyväksytyiksi 1 päivänä lokakuuta 2017, jollei niitä siihen mennessä ole vastustanut 1/3 sopimuspuolista. Mikäli muutokset katsotaan hyväksytyiksi, ne tulevat voimaan kansainvälisesti 1 päivänä tammikuuta 2018.

Valtioneuvoston ohjesäännön (VNOS) 3 §:n 9 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto ratkaisee Euroopan unionissa päätettäviin asioihin sekä niihin sisällöltään ja vaikutuksiltaan rinnastettaviin asioihin liittyvät toimenpiteet, jos ne edellyttävät valtioneuvoston päätöstä. Kyseisen kohdan perustelujen mukaan tällaisia ovat myös sellaiset sopimukset, jotka kuuluvat Euroopan yhteisön tai unionin toimivaltaan, mutta joiden osapuoleksi yhteisö tai unioni ei voi tulla sen vuoksi, että sopimuksen osapuoliksi voivat tulla valtiot. Edelleen perustelujen mukaan sopimukseen liittyviä toimenpiteitä voivat olla ainakin allekirjoitusvaltuuksien myöntäminen, ratifiointi, hyväksyminen, liittyminen ja sopimusten irtisanominen. Euroopan unioni ei ole FAL-yleissopimuksen sopimuspuoli. Näin ollen kyseessä olevien muutosten hyväksymisestä päättää Suomen osalta valtioneuvoston yleisistunto.

Edellä esitetyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja yleiseltä merkitykseltään vähäisiä. Muutokset eivät kuulu lainsäädännön alaan, eivätkä ne muutoinkaan vaadi eduskunnan suostumusta. Näin ollen tarkoituksena on, että valtioneuvoston yleisistunto hyväksyisi muutokset ennen 1 päivää lokakuuta 2017, ja että asiasta julkaistaisiin liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus säädöskokoelman sopimussarjassa ennen 1 päivää tammikuuta 2018. Ilmoituksen mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi muutoksista tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Tämän lisäksi muutosten englanninkielinen teksti julkaistaisiin Liikenteen turvallisuusviraston internetsivuilla osoitteessa www.trafi.fi.

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskien vuonna 1965 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän pöytäkirjan muutokset.